

CONCEPT beleidsplan van de Protestantse Gemeente Heumen 2022-2027

Laatste versie

Inhoudsopgave

1. Inleiding: de Protestantse Gemeente Heumen
2. Kerk en organisatie
3. Vieringen
4. Een zichtbare gemeente
5. Pastoraat
6. Diaconie
7. Kerk en gebouw. Financiën en beheer
8. Jeugd / Jongeren
9. De toekomst

1. Inleiding: de Protestantse Gemeente Heumen

Missie

Wij zijn gemeente van Christus,
gastvrij, eigzinnig,
delen verhalen, liederen, in lief en leed.

Wij willen zichtbaar zijn
als inspiratiebron voor leven en samenleven
voor mensen binnen en buiten de gemeente.

Toelichting

We hebben de intentie om gemeente van Christus te zijn, oecumenisch, open en eigzinnig. We willen een eigen kleur aan het kerkzijn geven. Wij willen de lofzang gaande houden, de boodschap van Jezus Christus doorgeven en zichtbaar maken en samen de sacramenten vieren als punt van herkenning voor de leden van de kerk en als deelname aan het mysterie van God. We willen laten zien dat er andere manieren van leven zijn dan die waarin het gaat om geld verdienen of populariteit. Binnen de gemeente willen wij het gesprek over de speerpunten van het geloof blijven voeren, met erkenning van verschillen in perspectieven. We stimuleren de bezinning op actuele thema's en activiteiten in de samenleving. Bij het vieren, leren en dienen proberen we ervaringen van ons leven en geloven te delen.

Met oecumenisch zijn, bedoelen we verbonden met Christelijke gemeenschappen en allen die in de geest van Christus willen leven. Ook staan we open voor andere levensovertuigingen. We willen met ieder samenwerken aan: vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping.

Kaders

Bij het nadenken over de invulling van het beleidsplan voor de periode 2022-2027 hebben we stilgestaan bij de huidige situatie en vandaaruit hebben we met behulp van een aantal documenten getracht ons een beeld over de ontwikkelingen in de komende vijf jaar te vormen. Dat heeft geleid tot de volgende kaders, die in deze beleidsnotitie verder uitgewerkt zullen worden.

De Protestantse Gemeente Heumen ziet als haar kerntaken: het zichtbaar maken van het evangelie van Jezus Christus als inspiratiebron voor mensen , het houden van vieringen waarin dit gebeurt, en het omzien naar de naasten, zowel binnen als buiten de eigen gemeenschap. Dit laatste geschiedt onder meer door pastoraat en diaconaal werk.

De Protestantse gemeente Heumen (hierna: PG Heumen) is een gemeente die

- Zichtbaar wil zijn in de samenleving,
- samen wil werken met andere geloofsgemeenschappen en instanties die werkzaam zijn op het sociaal en maatschappelijk speelveld,
- zich ervan bewust is dat het ledenbestand de komende jaren sterk kan wijzigen i.v.m. de hoge leeftijd van een groot aantal leden en het gevolg dat dat kan hebben voor de inkomsten en voor de activiteiten die uitgevoerd worden,
- gebruik wil maken van de talenten van alle gemeenteleden, jong en oud,
- moet zorgen voor het op peil houden van de inkomsten om de uitgaven te kunnen dekken en waar dat niet toereikend is de uitgaven bijstellen.

Terugblik vorig beleidsplan 2016-2021

Verscheidene in dit plan nagestreefde ontwikkelingen zijn in meer of mindere mate waar geworden. Dit betreft het meer zichtbaar maken van de gemeente door deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten (hulpfonds, voedselbank, armoedeplatform, winterwerk), het continueren van de bestaande vieringen en bijzondere kerkdiensten en het overeind houden van de bestaande structuren (kerkenraad, taakgroepen en overige groepen). Door een grote inzet van predikant, pastorale medewerkers en contactpersonen is in de afgelopen vijf jaar het pastoraat in verschillende vormen uitgeoefend. De kern ervan zijn huisbezoeken (één op één), groothuisbezoeken (groepsgewijs) en speciale acties (zie de paragraaf 'Pastoraat'). In de periode 2016-2021 is het pastoraat uitgeoefend met geleidelijk minder menskracht. Niet in alle wijken van de gemeente is meer een pastoraal werker of een contactpersoon werkzaam. De predikantsplaats is opnieuw bezet na de pensionering van ds. D.J. Deunk, maar in een kleinere omvang (0,6 i.p.v. 0,8 fte). Per 1 januari 2022 wordt aan deze 0,6 fte weer 0,2 toegevoegd, voor de jaren 2022 en 2023. Gestreefd zal worden naar het bezetten van alle wijken met pastorale werkers of contactpersonen.

Andere in het vorige beleidsplan beoogde projecten zijn niet of in bescheidener mate gerealiseerd. Dit geldt voor het volledig op peil houden van de inkomsten en het aanwerven van een nieuwe kerkmusicus. Nog steeds dreigt krimp, met name in de jongere leeftijdsgroepen. Aan de herinrichting van het kerkgebouw is veel gedaan; er zijn nieuwe stoelen gekomen, het liturgische meubilair is opgeknapt en de hal onder de toren is verbeterd. Dit alles is tot stand gebracht door een grote inzet van vrijwilligers en tegen relatief geringe kosten. Bovendien is een nieuwe digitale structuur in het kerkgebouw opgebouwd. Onze vierplek, de Joriskerk in Heumen, is comfortabeler geworden en heeft een frissere uitstraling gekregen.

De coronapandemie heeft in 2020 en 2021 invloed gehad op de vieringen, de inkomsten en het pastoraat. Wel zijn o.i.v. de pandemie vieringen gedigitaliseerd (streaming). Daarin is vooruitgang geboekt.

Contacten met de protestantse gemeente van Groesbeek zijn op een bescheiden schaal tot stand gekomen, met name m.b.t. het werk van de diaconie (zie de paragraaf 'Diaconie'). Door de pandemie is van intensivering van de samenwerking niets gekomen. In 2021 zijn op initiatief van de predikant van de classis Zuid- en Oost-Gelderland gesprekken begonnen met de protestantse gemeenten van Nijmegen en Groesbeek. Deze kunnen op termijn tot meer regionale samenwerking leiden.

2. Kerk en organisatie

Organisatie van de Protestantse gemeente Heumen

Kerkenraad

De protestantse gemeente Heumen heeft een kleine flexibele kerkenraad die in 2021 bestaat uit tien personen. De kerkenraad vormt enerzijds het bestuur van de gemeente en is anderzijds de instantie die initiatieven van gemeenteleden faciliteert. Zij geeft de kaders aan voor beleid, stuurt op de uitvoering daarvan en houdt het gesprek gaande over wenselijke speerpunten. De in paragraaf 1 vermelde kerntaken zijn daarbij richtinggevend. Het moderamen (dagelijks bestuur) wordt gevormd door de predikant, de voorzitter en de scriba. Daarnaast nemen een ouderling pastoraat, twee diakenen, twee ouderlingen kerkrentmeesters, een jeugdouderling en een ouderling voor bijzondere diensten deel aan de kerkenraad.¹ De leden van de kerkenraad worden in hun ambt bevestigd in een kerkdienst. De kerkenraad vergadert 6-7 keer per jaar. Eenmaal per jaar houdt zij een bezinningsdag/weekend. De kerkenraad is verantwoordelijk voor het houden van de zondagse vieringen, voor het organiseren van overlegmomenten met de gemeenteleden en voor de informatieorganen zoals Wegwijs, Nieuwsbrief en de website. Communicatie en transparantie over besluitvorming is een blijvend aandachtspunt. In het nabije verleden is hier wel eens over geklaagd. Mede daarom is dit een blijvend aandachtspunt.

Taakgroepen

De in het verleden ingestelde taakgroepen worden gevormd door gemeenteleden die praktisch op de diverse werkterreinen van de kerkelijke gemeente bezig willen zijn. Leden van de taakgroepen pastoraat, diaconie en financiën en beheer, die niet in de kerkenraad zitting hebben, kunnen in hun functie bevestigd worden in een kerkdienst. De taakgroepen hebben een eigen beleid en voeren dat zelfstandig uit. In elke taakgroep participeren leden van de kerkenraad. Zij fungeren als intermediair tussen kerkenraad en taakgroep. Op dit moment zijn er vier taakgroepen actief, te weten: pastoraat, diaconie, financiën en beheer, en jeugd. De groepen pastoraat, diaconie en financiën en beheer worden in officiële kerkelijke correspondentie colleges genoemd.

Overige activiteitengroepen

Naast de kerkenraad en de taakgroepen (c.q. colleges) zijn er meerdere groepen met een

¹ Deze ouderling is lid van de classis Zuid- en Oost-Gelderland. Daardoor moet hij lid van de kerkenraad zijn. Als zijn zittingsperiode in de classis voorbij zal zijn, in september 2023, vervalt deze ouderlingenfunctie.

specifiek doel actief, die niet vallen onder een van de taakgroepen, zoals: de groep collectanten (secundi), de muziekgroep, de liturgiegroep, de groep liturgisch bloemschikken, de kosterspool, de groep autovervoer op zondag, de groep koffiezetten na de kerkdienst, de cantorij, de ontmoetingsgroepen, de winterwerkcommissie, de groep 'samen eten' en de groep seniorenkoffie. Genoemde groepen zijn veelal ontstaan vanuit initiatieven van een of meerdere gemeenteleden, die dat initiatief ingebracht hebben in de kerkenraad. Deze groepen zorgen zelf voor aanvulling, wanneer leden ervan stoppen met hun activiteiten.

Kader

De Protestantse gemeente Heumen is een actieve gemeente. Er worden veel activiteiten georganiseerd waarbij een groot aantal gemeenteleden een rol spelen in de uitvoering of deelname daaraan. Beoogd wordt om zoveel mogelijk taken te spreiden en de kwaliteiten van mensen effectief in te zetten. Daarmee wordt ook geprobeerd te voorkomen dat mensen overbelast worden. Deze handelwijze is in de komende jaren wellicht niet vol te houden, vanwege krimp van het aantal beschikbare gemeenteleden en de geringe aanwas van nieuwe leden. Dit geldt voor de kerkenraad, de taakgroepen en de overige activiteitengroepen. We blijven proberen nieuwe ambtsdragers te vinden en de taakgroepen en overige groepen op peil te houden. Mocht dat niet lukken, dan kan men ervoor kiezen om door te gaan met een kleinere kerkenraad, activiteiten te beperken en taakgroepen en overige groepen kleiner te maken. De hierboven genoemde kerntaken (zie p. 2) moeten in elk geval doorgaan. Dit uitgangspunt moet leidend zijn bij het eventueel beperken van activiteiten. Extra aandacht vergt de toekomst van het jeugdwerk. Bestaande leeftijdsgroepen kunnen te klein worden om door te gaan.

Ambities

Het hebben/houden van een bestuur (kerkenraad) dat in staat is adequaat op de ontwikkelingen in kerk en maatschappij in te spelen. Wij willen een toekomstgerichte gemeente van de PKN zijn.

Duidelijkheid bieden over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden die uitgevoerd moeten worden, zodat gemeenteleden weten wat van hen verwacht wordt als ze een bepaalde taak op zich nemen.

Werkzaamheden zoveel mogelijk afstemmen op de ambities en mogelijkheden van de leden. Initiatieven van gemeenteleden faciliteren.

Niet schromen activiteiten te stoppen als er onvoldoende menskracht of financiën zijn om een activiteit te continueren. De hierboven sub 1 vermelde kerntaken zijn bepalend bij het maken van keuzes, indien niet alle nu bestaande taken door gebrek aan menskracht of financiën vervuld kunnen worden.

Het zoeken van regionale samenwerking voordat vacatures voor langere tijd onvervulbaar zullen blijken te zijn.

Streven naar behoud van de jeugdgroepen. Deze groepen zullen zodanig laagdrempelig dienen te zijn dat kinderen en jeugdigen zich er thuisvoelen.

Concreet actiepunt

Kandidaten werven voor functies, die reeds openstaan of binnenkort open zullen vallen. Met extra nadruk worden hier genoemd de functie van kerkmusicus, het scribaat, pastorale medewerkers en contactpersonen, maar op termijn ook de functie van voorzitter van de kerkenraad.

3. Vieringen

Het houden van vieringen behoort tot de kerntaken van de PG Heumen. Zij vinden vrijwel altijd plaats om 10u. op zondagmorgen, in het kerkgebouw in Heumen. Op de startzondag in september ligt dat anders.

Kader

Eenzijds wordt er gehecht aan de wijze van liturgieviering zoals die in de gemeente gestalte heeft gekregen. Anderzijds is er ook behoefte aan verandering/vernieuwing. In de afgelopen jaren is daar op verschillende manieren mee geëxperimenteerd. Er zijn “diensten anders” geweest, er was “happy hour” en er waren “diensten voor jong en oud”, d.w.z. diensten waarbij er geen kindernevendienst was en waarbij zowel jeugd als ouderen actief betrokken waren. Er werd gebruik gemaakt van modern beeld- en geluidsmateriaal en de muziekgroep bestaande uit voornamelijk jongere gemeenteleden speelde in plaats van de organist. We willen stimuleren dat zulke diensten ook in de nabije toekomst in één of andere vorm gehouden zullen worden. Naast de predikant van de PG Heumen, die ongeveer de helft van alle diensten verzorgt, gaan ook gastpredikanten voor.

Ambities

- a. Continueren van de “traditionele” liturgische vieringen met de mogelijkheid om regelmatig een andere invulling aan de dienst te geven. Zoals diensten voor jong en oud, Taizévieringen, interactieve diensten en diensten met andere vormen van muziek of drama.
- b. Doorgaan met digitaal aanbieden van kerkdiensten.
- c. Voorgangers vanuit diverse achtergronden worden uitgenodigd om de vrije zondagen van de aan de gemeente verbonden predikant op te vullen.
Meer informatie over vieringen en gastvoorgangers in Wegwijs, op de website, in digitale nieuwsbrieven en in de lokale pers. Verwijzen naar de mogelijkheid diensten digitaal te volgen.
- d. Het gesprek aangaan met gemeenteleden van jongere generaties (vijftig minners) om te weten te komen waar hun interesse naar uit gaat bij de uitvoering van vieringen en bij andere manieren om zichtbaar te zijn als inspiratiebron voor leven en samenleven.

4. Een zichtbare gemeente

Zichtbaarheid van de PG Heumen wordt bewerkt door vormen van communicatie, deelname aan sociale en culturele organisaties binnen de gemeenten Heumen en Mook, winterwerk, activiteiten rond de christelijke feestdagen, speciale acties en aanwezigheid in de gebouwde omgeving (kerkgebouw, kerkelijk centrum). De PG Heumen wil zichtbaar en herkenbaar zijn voor mensen binnen en buiten de gemeente.

Kader

In de grootste kern van het werkgebied, Malden, is de Protestantse Gemeente Heumen niet zichtbaar in de gebouwde omgeving. Het is onzeker of de samenwerking met de Lage Horst kan worden voortgezet. Door corona hebben we daar sinds maart 2020 niet langer samenkomsten kunnen hebben. Het zou goed zijn als we in Malden, waar relatief veel leden van onze gemeente wonen, weer een lokaal of centrum konden hebben, eventueel in samenwerking met de RK parochie. In de kern Heumen staat het eeuwenoude kerkgebouw

dat bij de Protestantse gemeente Heumen in gebruik is. Bovendien wordt het gemeenschapshuis in Heumen (de Terp) gebruikt voor een aantal activiteiten die gerelateerd zijn aan de zondagse vieringen, namelijk de kindernevendienst, Goed Plan en het maandelijks koffiedrinken.

In het deelnemen aan activiteiten van sociale en culturele organisaties binnen de gemeenten Heumen en Mook is vooral de diaconie van de PG Heumen actief. Dit geldt voor de Voedselbank Groesbeek en omstreken, de Stichting Hulpfonds Heumen, het Armoedeplatform van de gemeente Heumen en de werkconferenties van alle sociale organisaties binnen dezelfde gemeente. Zie verder de paragraaf 'Diaconie.'

Het oecumenisch ingerichte winterwerk is een succes te noemen. De commissie die dat organiseert, weet steeds goede lezingen te organiseren, op allerlei terreinen, maar zeker ook over zingeving en religie.

Met enige regelmaat wordt het kerkgebouw in Heumen opengesteld voor culturele activiteiten. In 2021 is de RK parochie van het dorp Heumen op enkele vaste tijden in de week (woensdag- en zaterdagavond) gebruik gaan maken van het kerkgebouw, op basis van een huurovereenkomst.

Communicatie naar de leden van de gemeente, maar ook naar andere belangstellenden, geschiedt door het kerkblad Wegwijs, de website van de PG Heumen, digitale nieuwsbrieven en publicaties in de lokale pers. Kerkdiensten kunnen door iedereen die dat wil gevolgd worden langs digitale weg. Wellicht kan de PG Heumen ook gebruikmaken van andere moderne informatiemiddelen. Hierover zal in de nabije toekomst nagedacht moeten worden.

Gemeente-avonden zijn steeds belangrijk geweest voor de communicatie tussen kerkenraad, andere organen (taakgroepen), en gemeenteleden. We streven ernaar zulke bijeenkomsten ook voor spirituele zaken in te zetten en niet alleen voor allerlei praktische kwesties. Een nieuwe vorm van 'zichtbaarheid' zijn activiteiten rond de christelijke feestdagen, zoals de 'kerstkuier' in het dorp Heumen, en de kruiswegstaties in de Heemtuin in Malden.

Ambities

- a. Streven naar een nieuw pastoraal centrum in Malden, bij voorkeur in samenwerking met de RK parochie in Malden.
- b. Kansen benutten op sociaal/maatschappelijk terrein in vormen van samenwerking met andere instanties. Doorgaan met de initiatieven die vanuit de diaconie in de afgelopen tien jaar op dit terrein genomen zijn.
- c. Doorgaan met Wegwijs, de website en de nieuwsbrieven.
- d. De lokale omroep, en plaatselijke weekbladen meer gebruiken om te laten merken wat we te bieden hebben. Nadenken of we ook andere communicatiekanalen, zoals sociale media, beter kunnen benutten dan nu gebeurt.
- e. Voortzetten van het winterwerk en activiteiten rond de christelijke feestdagen.
- f. Doorgaan met het houden van gemeentebijeenkomsten, niet alleen over praktische zaken, maar ook over meer spirituele aangelegenheden, in interactieve vormen.

5. Taakgroep pastoraat

We willen zichtbaar zijn als inspiratiebron in het dagelijks leven van mensen. Met een beeld zou je kunnen zeggen dat de taakgroep pastoraat er is om ervoor te zorgen dat er tenminste iemand van de kerk bij gemeenteleden in de contactenlijst op de telefoon staat.

Kader

Het pastoraat vormt in zijn geheel een kerntaak van de PG Heumen. Deze is een eigenzinnige gemeente met veel ruimte voor een persoonlijke zoektocht naar de zin van het leven. Een relatief groot deel van de gemeenteleden is hoger opgeleid en gewend om zelf zijn zaakjes te regelen, ook op levensbeschouwelijk gebied.

Het pastoraat wordt uitgeoefend door de taakgroep pastoraat en de predikant, die deel uitmaakt van deze taakgroep. De taakgroep pastoraat bestaat in januari 2022 uit de predikant, de pastorale ouderling, 4 pastorale medewerkers en 14 overige contactpersonen. Het gehele gebied dat de PG Heumen bestrijkt is verdeeld in 7 wijken, te weten Mook, Molenhoek, Overasselt-Nederasselt, Heumen, Malden West, Malden Noord, Malden Zuid. Idealiter wordt elke wijk bewerkt door een pastorale medewerker en een aantal contactpersonen. Twee leden van deze taakgroep hebben zitting in de kerkenraad. Eén pastorale medewerker treedt op als coördinator van de gehele groep.

Belangrijke elementen in de uitoefening van het pastoraat zijn:

- opmerkzaam luisteren
- zich inleven in de ander
- gelijkwaardigheid, respect, wisselwerking, gezamenlijkheid
- trouw en vertrouwelijkheid
- aandacht voor de levensgeschiedenis, het levensverhaal en het actuele leven
- aandacht voor de beleving van geloof en kerk
- aandacht geven aan mensen, ook ongevraagd
- openheid voor 'wat zich voordoet'
- openheid voor mensen van buiten de gemeente die op onze weg komen
- de wisselwerking met geestelijke bronnen als gebed en bijbel

Ambities

De taakgroep wil de drie belangrijke bestaande vormen van pastoraat voortzetten en zo vanuit de kerk contact onderhouden met mensen die daar behoefte aan hebben. Deze vormen zijn: bezoekwerk, groot huisbezoeken, en speciale acties.

Pastoraal beleid plannen voor vijf jaar vergt een voortdurend openstaan voor mogelijkheden en voor mensen. De pastorale medewerkers en de contactpersonen blijven zoeken naar de realiteit van het kerkzijn en het geloof dat ons drijft.

Toelichting m.b.t. de drie genoemde vormen van pastoraat

Centraal staat het bezoekwerk door pastoraal medewerkers en contactpersonen. Het gaat in deze bezoeken in de eerste plaats om het onderhouden van de band met de kerk en daarin met het geloof, en wanneer degene die bezocht wordt daar behoefte aan heeft kan men in het gesprek samen op zoek gaan naar antwoorden op levens- en geloofsvragen. Voor dergelijke vragen kan desgewenst ook doorverwezen worden naar de predikant of iemand anders binnen de gemeente. Het onderhouden van de contacten is de primaire taak van de taakgroep. De taakgroep pastoraat stelt zich tot doel ook met hen die geen trouwe kerkgangers zijn het contact te onderhouden, om er op een laagdrempelige manier voor te zorgen dat kerk en geloof bij deze mensen in beeld blijven en dat ze de weg naar de kerk weten te vinden mochten ze daar behoefte aan hebben.

Een belangrijk deel van het bezoekwerk is gekoppeld aan het bezorgen van bloemen vanuit de kerk. Ook nieuw ingekomenen worden bezocht. De behoefte aan af en toe zomaar een bezoek blijkt vooral bij ouderen te bestaan.

Naast individuele bezoeken, kaartjes en telefonisch contact, organiseert de taakgroep ook één of enkele keren per jaar een groot huisbezoek of themabijeenkomst. Het voornaamste doel van deze bijeenkomsten is ook het onderhouden van contacten en mensen met andere mensen van de kerk in contact brengen. Het bespreken van thema's die mensen delen kan hierbij helpen.

De taakgroep pastoraat probeert op creatieve wijze via speciale acties mensen uit de gemeente met elkaar in contact te brengen. Denk aan kaartenacties, een maatjes/buddy systeem, wandelpastoraat, mensen vragen gasten te ontvangen, en dergelijke. Hier kan actief samenwerking gezocht worden met andere geledingen van de gemeente, zoals diaconie, kindernevendienst of de seniorenkoffie. Een voorbeeld: het rondbrengen van kaarten, bloemen of veertigdagentijdkalenders.

Toerusting

Regelmatige bijeenkomsten van pastoraal medewerkers met hun contactpersonen zorgen ervoor dat men van elkaar weet wat erin de wijken onder de kerkleden leeft. Eén keer per jaar is er een bijeenkomst van alle pastoraal medewerkers en contactpersonen voor dit doel. Tijdens al deze bijeenkomsten kan men ervaringen uitwisselen en elkaar ondersteunen. Pastoraal werk kan boeiend en verrijkend zijn, ook in moeilijke omstandigheden. Het kan als een kostbaar geschenk worden ondervonden als mensen zichzelf en hun verhaal aan je toevertrouwen. Soms is het belastend en uitputtend. Regelmatige bezinning, training en toerusting in een collegiale omgeving kunnen stimulerend zijn om evenwichtig en met energie te blijven werken.

In de komende vijfjaar zal ook naar andere vormen van toerusting gezocht worden, buiten de eigen gemeente. Voor predikanten bestaan deze reeds, maar ook andere leden van de taakgroep zouden van vormen van toerusting kunnen profiteren. Denk aan conferenties en toogdagen die georganiseerd worden door de PKN.

De predikant

De predikant maakt deel uit van de taakgroep pastoraat. De aanstelling van de predikant is sinds september 2020 met 25% verminderd tot 0.6 fte. Per 1 januari a.s. wordt hieraan voor twee jaar op tijdelijke basis 0,2 fte toegevoegd. Gebleken was dat veel andere taken niet minder werden en dat dus de vermindering van de taakomvang vooral het pastoraat begon te treffen. Het overhevelen van taken binnen deze taakgroep bleek niet eenvoudig te zijn, mede doordat het aantal pastorale medewerkers en contactpersonen begon terug te lopen. Daarom worden nieuw ingekomenen nu door de betrokken pastorale medewerker of contactpersoon bezocht. Pastorale medewerkers en contactpersonen moeten als oren en ogen voor de predikant op pastoraal gebied fungeren en doorgeven bij wie een bezoek door de predikant op zijn plaats zou zijn.

De prioriteiten bij het pastorale werk van de predikant zijn als volgt: 1. Crisispastoraat, met name rond acute ziekten en uitvaarten. 2. Meedoen aan bijeenkomsten van of georganiseerd door de taakgroep pastoraat. 3. Het bezoeken van personen die door pastorale medewerkers zijn aangegeven. 4. Het bezoeken van personen waarbij contact

onderhouden gunstig kan zijn voor hun (mogelijke) inzet in kerkenwerk. 5. Het bezoeken van overige gemeenteleden.

Andere vormen van pastoraat

Er zijn vele andere vormen van 'omzien naar elkaar' en pastoraat binnen de gemeente denkbaar en/of aanwezig, zoals een jonge-ouders-groep, een rouwverwerkingsgroep, de cantorij, gespreksavonden en de seniorenkoffie, maar het opzetten van zulke langer-lopende groepen vallen buiten het primaire werkterrein van de taakgroep pastoraat. Desgevraagd kan de taakgroep of kunnen leden van de taakgroep hierbij andere geledingen van de gemeente ondersteunen, maar zij ziet het niet als haar taak deze op te zetten of het initiatief te nemen tot dergelijke vormen van onderling contact.

6. Taakgroep diaconie

Het diaconaat vormt binnen de kerk één van de kerntaken. Het geeft gestalte aan het omzien naar de ander en heeft binnen de kerk een sociale functie.

Diakenen hebben de taak een gezicht te geven aan het medeleven dat men van Jezus Christus kan leren en te laten zien dat de kerk een inspiratiebron kan zijn voor leven en samenleven. Mensen hebben een fundamentele waardigheid, die echter schuil kan gaan achter de gevolgen van armoede, honger, ziekte, fysieke of geestelijke problemen of een maatschappelijke achterstand. Ook vervolging, geweld, discriminatie en onvrijheid kunnen de menselijke waardigheid bedreigen of ontnemen. De diaconie wil een bijdrage leveren aan het herstel van de menselijke waardigheid en ziet het als haar opdracht de gemeente te stimuleren tot bewust omzien naar mensen die in problemen zijn geraakt. Daar waar hulp nodig is zal de diaconie hulp bieden, of naar wegen zoeken die tot hulp leiden.

De wereld om ons heen, dichtbij en ver weg, verandert snel. In het nabije verleden is de taak van de diaconie ook veranderd. Naar armoedebestrijding in samenwerking met anderen, zoals de lokale overheid, verenigingen en stichtingen. Steun aan voedselbanken, hulpfondsen en platforms voor hulp aan vluchtelingen zijn daar voorbeelden van.

Diaconaat is een zaak van de hele gemeente. De diaconie probeert gemeenteleden er bij te betrekken. De diaconie verschaft binnen de gemeente informatie over haar werk en stimuleert goede diaconaal gerichte initiatieven van gemeenteleden.

Kader

De taakgroep diaconie heet binnen de PKN-kerken het College van Diakenen. Dit College van Diakenen is een zelfstandige rechtspersoon binnen de kerkenraad.

Binnen de PG Heumen bestaat dit college, deze taakgroep, uit de volgende functies: voorzitter, secretaris, penningmeester/ administrateur en een diaconaal medewerker. Twee van de vier diakenen hebben zitting in de kerkenraad. Taken van de diaconie binnen en buiten de gemeente zijn de volgende:

1. Het verlenen van bijstand, verzorging en bescherming aan hen die dat behoeven: lokaal, regionaal, landelijk en wereldwijd.
2. Het inzamelen en besteden van daarvoor benodigde financiële middelen, via collectes in de kerk en op andere mogelijke en uitvoerbare manieren.
3. Het beleid en beheer van de financiële middelen.
4. De gemeente helpen haar diaconale taak te vervullen door het geven van informatie en het stimuleren van goede diaconaal gerichte initiatieven.

5. De ambtelijke vertegenwoordiging in de kerkdiensten. Van oudsher hadden diaconieën een bijzondere taak bij het vieren van het avondmaal. Binnen de PG Heumen wordt het avondmaal bediend door alle leden van de kerkenraad.
6. Het deelnemen aan het werk van de kerkenraad, via een vertegenwoordiging daarin van de taakgroep diaconie.
7. Het onderhouden van contacten en samenwerking met zusterorganisaties in de regio.

Ambities

De taakgroep diaconie wil zich in de praktijk met name richten op de volgende activiteiten:

- a. Ondersteunen van individuele gemeenteleden, in samenwerking met de taakgroep pastoraat en de contactpersonen. Deze ondersteuning kan materieel van aard zijn, maar ook bestaan uit informeren, doorsturen en/of hulp bieden bij het benaderen van instanties.
- b. De diaconie geeft over haar activiteiten voorlichting aan de gemeente door middel van afkondigingen in de kerkdiensten en publicaties in 'Wegwijs' en op de website van de Protestantse Gemeente Heumen onder een eigen titel. Tevens informeert de diaconie de gemeente over organisaties en instellingen die hulp kunnen geven aan individuen en projecten.
- c. Indien dat mogelijk en wenselijk is, kan de diaconie zelf projecten opzetten en participeren in stichtingen en verenigingen die zich bezighouden met het bestrijden van armoede en het lenigen van noden. De diaconie werkt mee, door subsidie en door inzet van vrijwilligers, aan het uitgiftepunt Malden van de voedselbank Groesbeek en omgeving. De diaconie participeert in het Platform Armoedebestrijding, het Hulpfonds Heumen en de werkconferentie Wonen, Zorg en Welzijn, allen binnen de gemeente Heumen. De diaconie ondersteunt hulp aan vluchtelingen in de gemeenten Heumen en Mook.
- d. Op het gebied van het werelddiaconaat: het bijdragen aan ondersteuning van mensen in nood, waar ook ter wereld, uit eigen middelen of via acties en collectes.
- e. Het ondersteunen van specifieke doelgroepen in de eigen omgeving.
- f. In de wekelijkse viering bekostigt de diaconie de bestemming van de bloemen als groet van de gemeente.
- g. In de kersttijd verzorgt de diaconie een groet aan gemeenteleden ouder dan 80 jaar.
- h. Toerusting: de diakenen worden in de gelegenheid gesteld om bij het aanvaarden van hun ambt of op ieder ander gewenst tijdstip cursussen en workshops te volgen om hun kennis op het gebied van diaconale zaken te vergroten. Het streven is dat één of meer diakenen de landelijke diaconale dag bezoeken.

Inkomsten, beheer en uitgaven

De diaconie heeft een eigen begroting. Inkomsten komen uit collectes, giften, legaten en inzamelingsacties voor specifieke diaconale doelen. In elke eredienst wordt een collecte gehouden voor het eigen diaconale werk. Volgens een opgesteld collecterooster worden er wekelijks collectes gehouden voor specifieke doelen (zie hierboven).

De diaconie zal de haar ter beschikking gestelde financiële middelen op een diaconaal verantwoorde wijze beheren. Dat houdt in dat er met deze financiële middelen niet gespeculeerd zal worden. Renteopbrengsten worden aangewend voor diaconale doeleinden. Het diaconale geld is volledig bestemd voor diaconale doelen. Het beleid van de diaconie is erop gericht het aantal doelen waaraan bijgedragen wordt, beperkt te houden. Hierdoor is een grotere binding met deze doelen mogelijk en treedt er geen versnippering op.

7. Taakgroep Financiën en Beheer (College van kerkrentmeesters)

Belangrijke kerntaken van de PG Heumen kunnen alleen uitgevoerd worden indien er voldoende middelen beschikbaar zijn voor het kerkgebouw, kosten van erediensten en activiteiten, en salarissen van betaalde medewerkers. Deze middelen komen voort uit periodieke bijdragen, giften, legaten en opbrengsten uit het vermogen. De taakgroep Financiën en Beheer werft en beheert deze middelen en het vermogen. De taakgroep wordt in formele kerkelijke correspondentie aangeduid als College van Kerkrentmeesters. Het College van Kerkrentmeesters is in opdracht van de kerkenraad verantwoordelijk voor het financiële beleid (uitgezonderd de financiën van de diaconie). De kerkenraad is in dezen eindverantwoordelijk.

Laat dan in ieder geval duidelijk zijn wie welke rol heeft te spelen. Een belangrijke notitie is die van "eindverantwoordelijkheid". Die wordt in de kerkorde gekoppeld aan zorg. De zorg voor de randvoorwaarden van het plaatselijk kerk-zijn ligt bij de kerkenraad. De verzorging ervan is echter toevertrouwd aan het college van kerkrentmeesters. De kerkenraad bepaalt welke zaken prioriteit verdienen en waaraan de inkomsten en het vermogen worden besteed
Ordonnantie 11 van de kerkorde

Kader

Het College van Kerkrentmeesters ofwel de taakgroep Financiën en Beheer bestaat op dit moment uit twee ouderling kerkrentmeesters, drie overige taakgroepleden en één lid dat de jaarrekening verzorgt.

Er wordt om de zes weken vergaderd, bij voorkeur in de week voorafgaand aan de kerkenraad.

Het financiële beleid is er op gericht dat de opbrengsten van de vrijwillige bijdragen (kerkbalans) plus de opbrengsten van de beleggingen voldoende zijn en blijven om het gemeentelven op peil te houden en een predikantsplaats van voldoende omvang te behouden. De opbrengsten van de vrijwillige bijdragen staan onder druk. Het aantal betalende gemeenteleden neemt geleidelijk af. Ook door het wegvallen van – vaak - oudere gemeenteleden zal op termijn de opbrengst van de vrijwillige bijdragen afnemen. De komende jaren moet er nagedacht worden hoe we verder om willen gaan met de actie kerkbalans.

*Actie kerkbalans:
Gemeenteleden actief en persoonlijk benaderen om te komen tot een hogere bijdrage.
Welke manier van aanspreken en verspreiden werkt het beste?*

Vanaf medio 2020 had de predikantsplaats een omvang van 60%. Dit bleek structureel onvoldoende te zijn (zie hierboven, onder pastoraat). Het handhaven van een predikantsplaats van voldoende omvang vindt de kerkenraad belangrijker dan het op niveau

houden van het eigen vermogen. De omvang van de predikantsplaats gaat per 1 januari 2022 naar 0.8 fte.

Omdat het functioneren van de kerkelijke gemeente voor een groot deel afhankelijk is van de opbrengst van het vermogen, is het zoveel mogelijk in stand houden van het vermogen belangrijk. Hierbij worden risico's beperkt door een voorzichtig beleggingsbeleid te voeren. Daarmee accepteren we over een langere periode een wat lager rendement.

Het beleggingsbeleid is vastgelegd in het beleggingsstatuut. Hierin is vastgelegd de verhouding tussen aandelen, obligaties en andere waarde papieren. Ook de mate van het te nemen risico staat beschreven.

Beleggingsstrategie:

--Streven naar een goed inkomen

-- Risicomijdend beleggen

-- Spreiding over aandelen , obligaties en andere waarde papieren

-- maatschappelijk verantwoord

Het college van kerkrentmeesters (ofwel de taakgroep financiën en beheer) richt zich op de volgende taken:

- a. In overleg met en in verantwoording aan de kerkenraad het scheppen en onderhouden van de materiele en financiële voorwaarden voor het leven en werken van de kerkelijke gemeente.
- b. Het meewerken aan de totstandkoming van het beleidsplan, de begroting en de jaarrekening van de kerkelijke gemeente.
- c. Een verantwoord beheer van kerkelijke goederen.
- d. Het zorgdragen voor de geldwerving.
- e. Het zorgdragen voor de beschikbaarheid van ruimten voor de eredienst en andere activiteiten van de kerkelijke gemeente.
- f. Het verzorgen van het in het beleidsplan en de begroting geformuleerde personeelsbeleid.
- g. Het zorgdragen voor arbeidsrechtelijke aangelegenheden van hen die krachtens een arbeidsovereenkomst bij de kerkelijke gemeente werkzaam zijn.
- h. Het fungeren als opdrachtgever van kosters en beheerders van gebouwen en anderszins beherend en administratief werkzame personen.

Om deze taken te realiseren zijn onder verantwoordelijkheid van het CvK verschillende werkzaamheden georganiseerd via het instellen van werkgroepen:

1. Het beheer van het kerkgebouw is geborgd via de stichting Kerk en Toren in samenwerking met de burgerlijke Gemeente Heumen.
2. Het kosterswerk is geregeld via de kosterspool.
3. Er is een werkgroep 'Beheer Begraafplaats'.
4. Ledenregistratie. We nemen deel aan het PKN ledenregistratiesysteem. Plaatselijk is hiervoor een ledenadministrateur verantwoordelijk.
5. Archief. De werkgroep die zich hiermee bezighoudt is in opbouw.

6. Het financieel beheer loopt via de administrerend kerkrentmeester. Het financiële beleid wordt door de taakgroep zelf behartigd aan de hand van het beleggingsstatuut.
7. De jaarlijkse actie 'Kerkbalans' wordt uitgevoerd door een werkgroep onder directe leiding van de kerkrentmeesters.

Concrete actiepunten:

a. Allereerst de actie Kerkbalans. Hoe gaan we de komende jaren om met de actie kerkbalans? hoe gaan we om met het dalend aantal kerkleden? Hoe gaan we om met de vergrijzing en daardoor een dalende opbrengst? Hoe benaderen we kerkleden?
Concreet: Hoe realiseren we een opbrengst van de actie kerkbalans op het niveau van 2020?

b. Voorts de begroting. Hoe komen we de komende jaren tot een sluitende begroting zonder de aansluiting met de kerkelijke gemeente te verliezen?

Concreet, in ieder geval voor 2022 en 2023 : het realiseren van voldoende inkomsten uit vrijwillige bijdragen en voldoende opbrengsten van beleggingen, om met een 0,8 fte predikantsplaats een sluitende begroting te krijgen.

Het is nog niet zeker wat daarna de omvang van de predikantsplaats is, maar het ligt voor de hand te blijven streven naar 0.8, ook na 2023.

c. Samenkomstplek naast de kerk in Heumen. Hoe bieden we de komende jaren de verschillende actieve groepen binnen onze kerkelijke gemeente een goede plek om samen te komen?

Concreet: Realiseren van een samenkomstplek in Malden waar we zichtbaar zijn en die ten dienste staat van de uiteenlopende kerkelijke activiteiten.

8. Taakgroep Jeugd

De taakgroep Jeugd wil de jeugd (samen met hun ouders) verbinden en betrekken bij het gemeente zijn. Daarbij wil de taakgroep het aanbod zoveel mogelijk laten aansluiten op de leefwereld van de jongeren en in de levensfase waarin ze zich bevinden. Daarnaast vindt de taakgroep het erg belangrijk dat iedere jongere zich thuis voelt in onze gemeente. De "kerk" moet een fijne en veilig plek zijn, waar iedere jongere zich thuis voelt en zichzelf kan zijn en die hen kan inspireren in leven en samenleven nu en later.

Kader

De taakgroep omvat de volgende groepen en hun activiteiten:

1. Jongste kinderen. Op aanvraag is er oppas beschikbaar tijdens de kerkdiensten.
2. Kinderen op de basisschool. Maandelijks is er kindernevendienst. De kinderen zijn voorafgaand aan de kindernevendienst in de kerk. In de kindernevendienst worden Bijbelverhalen verteld en is er ruimte voor de verwerking daarvan op een creatieve manier.
3. Daarbij is er ook aandacht voor catechese. In deze bijeenkomsten wordt aandacht besteed aan onderwerpen als; rituelen in de kerk, de bijbel, kerkelijke feesten etc.
4. Jongeren op de middelbare school. Maandelijks is er onder kerktijd een bijeenkomst voor deze groep jongeren. De groep heet 'Goed Plan'. Deze richt zich op het leggen van verbinding tussen het geloof en het dagelijks leven.
5. 16+ . Deze groep is te klein om structureel ontmoetingen te organiseren. De oudere jeugd is vooral te vinden in de muziekgroep en doet hand- en spandiensten, wanneer

er bijvoorbeeld hulp nodig is bij projecten van de kindernevendienst, bij de muziekgroep of soms in een dienst zelf. Op deze manier zijn zij toch verbonden met onze gemeente.

6. Geloofsopvoeding voor ouders met jonge kinderen. Als er behoefte is aan een gespreksgroep met betrekking tot geloofsopvoeding, wordt gekeken of dit opgestart kan worden. Op dit moment is daar geen behoefte aan.
7. Een aantal keren per jaar wordt er een dienst georganiseerd die aantrekkelijk is voor jong en oud. Dit biedt de mogelijkheid om de kinderen en jongeren samen met hun ouders samen een kerkdienst bij te wonen.

Ambities

Blijven investeren in de contacten van de jeugd onderling en hun ouders en verbinden met de kerk als blijvende inspiratiebron is belangrijk voor de toekomst.

Op dit moment zijn er niet voldoende vrijwilligers te vinden om jeugdactiviteiten te organiseren. Vrijwilligers binnen de jeugdactiviteiten zijn vooral ouders van onze eigen jeugd. Er zijn voldoende ideeën, waar nu (nog) animo voor is. Het lukt jammer genoeg niet alle ideeën uit te voeren, omdat er te weinig vrijwilligers zijn.

Momenteel zijn gemiddeld 6-10 kinderen aanwezig bij de maandelijkse activiteiten. Het is realistisch dat de komende jaren het aantal jeugdleden af neemt. Mogelijk vraagt dit om alternatieve opties voor de toekomst. Hierbij zou gedacht kunnen worden naar samenwerking zoeken met andere gemeentes in de buurt.

De taakgroep Jeugd vindt het belangrijk om mee te helpen bij diaconale projecten en activiteiten.

Concrete doelstellingen

- a. Doorgaan met het organiseren van maandelijkse bijeenkomsten voor kinderen in de basisschoolleeftijd en jongeren op het voorgezet onderwijs.
- b. Doorgaan met het adventsproject en het 40-dagen project
- c. Het blijven organiseren van diensten, die aantrekkelijk zijn voor jong en oud, om zo de jongeren mee te laten vieren in de kerk.
- d. Het bevorderen van de verbinding tussen de jongeren onderling door regelmatig een buitenkerkelijke activiteit te organiseren, bijv. aan het begin en het einde van het seizoen
- e. Het bevorderen van de verbinding tussen de ouders onderling door bijeenkomsten en vieringen te organiseren gericht op de jongeren en hun ouders.
- f. Aansluiten bij diaconale projecten door bijvoorbeeld mee te werken geldinzamelingsactie te houden of een helpende hand bieden waar dat nodig is.
- g. Onderzoeken of er samenwerking mogelijk is met andere kerken in de regio om zo een grotere groep jongeren en vrijwilligers te krijgen om het jeugdwerk goed neer te kunnen blijven zetten.
- h. Durven stoppen of veranderen als activiteiten te weinig deelnemers trekken, waardoor demotivatie gaat optreden.

9. De Toekomst

De PG Heumen is een actieve gemeenschap, waarin veel gebeurt, heel wat mensen taken vervullen en vernieuwende initiatieven een kans krijgen en uitgevoerd worden. In de afgelopen twee jaar is bij voorbeeld een digitale structuur ontwikkeld, die goed draait en mensen thuis bereikt. Kerkdiensten worden gestreamd en worden gevolgd, ook door

mensen die niet snel naar de kerk in Heumen zouden (kunnen) komen. Deze digitale structuur wordt verzorgd door een enthousiaste groep kerkleden van uiteenlopende leeftijden. In de komende vijf jaar willen we dit werk voortzetten en verbeteren. In de komende planperiode (2022-2027) wil de PG Heumen belangrijk blijven voor de eigen leden, maar ook voor niet-leden, die de initiatieven die ontplooid worden opmerken en waarderen. Tijdens de 'kerstkuier' van december 2021 was zo iets zonder meer voelbaar. Het kinderkerstfeest en het Winterwerk zijn andere activiteiten waarin we als gemeente zichtbaar zijn als inspiratiebron voor mensen binnen en buiten de gemeente. Ook wordt het werk van de diaconie in gremia zoals het Armoedeplatform en de Werkconferentie van de gemeente Heumen en het Vluchtelingenwerk Mook opgemerkt en gewaardeerd. De PG Heumen wil verdergaan met dergelijke activiteiten om te laten zien dat we als kerk midden in samenleving en maatschappij staan.

Wat is de verwachting, die gestoeld is op de cijfers van de afgelopen vijf jaren en de landelijke trends? Deze is dat in de komende vijf jaar het aantal leden van de PG Heumen terug zal lopen. We willen op deze uitdaging reageren door een nog actievere en creatievere rol te spelen in de samenleving. We richten ons op het zichtbaar maken van het evangelie voor Jezus Christus voor mensen van binnen en buiten de kerk en laten zien dat het christelijk geloof een blijvend belangrijke bron is van waaruit je kunt leven. We willen uitnodigend zijn naar kerkgangers en niet-kerkgangers. Daling van het aantal leden kan ook teruggang van financiële middelen met zich meebrengen. Bovendien kan het getal van de gemeenteleden, die voor enige jaren bereid zijn een functie te vervullen in de kerkenraad of in taakgroepen of in andere groepen, gaan dalen, hetgeen een verlies zal inhouden van bestuurskracht en van soorten activiteiten. Wordt dit werkelijkheid, dan zal de PG Heumen in elk geval zijn kerntaken (zie p. 2) overeind moeten houden. Naast het zichtbaar maken van de kerk als inspiratiebron, houdt dat in het handhaven van de vierplek, de kerk in Heumen, en het doorgaan met omzien naar elkaar en naar anderen in de regio, Nederland en de wereld.

Meer werk binnen de PG Heumen zal gedaan gaan worden door mensen die voor korte tijd een bepaald project uitvoeren vanuit hun eigen specialisme. Daarnaast zal het wellicht nodig zijn te gaan samenwerken binnen de eigen regio, b.v. met de protestantse gemeenten van Nijmegen en Groesbeek. Te denken valt b.v. aan een gezamenlijke kerkenraad, die voldoende bestuurskracht heeft, aan het 'poolen' van essentiële functies, zoals die van de predikanten en de koster, en aan gezamenlijke activiteiten zoals gespreksgroepen en uitjes voor de kindernevendienst.

De zondagse vieringen zijn een kerntaak van onze gemeente, maar andere vormen van ontmoeten in grote en kleine kring zullen ook steeds belangrijker worden. We proberen in te spelen op de behoeften van mensen in het opzetten van gesprekskringen, groepen die met elkaar activiteiten ondernemen, en netwerken - fysiek en digitaal. We laten ons hierbij inspireren door wat er gebeurt aan pionierswerk in de landelijke kerk. We vinden het belangrijk om als kerk de jeugd een plek te geven en ontmoetingen te faciliteren bijvoorbeeld rond de kerkelijke feestdagen en andere activiteiten buiten de vieringen om. Bovenal moet de PG Heumen doorgaan met goede vernieuwingen die in gang gezet zijn en een positief geestelijk tehuis blijven bieden aan allen die dat zoeken.

